

Rozwój mowy dziecka

Rozwój mowy dziecka przebiega wg. określonego schematu. Każdy nowy dźwięk powinien się pojawić w konkretnym etapie rozwoju. Poniżej prezentuję poszczególne etapy rozwoju mowy.

Wyodrębniamy cztery okresy rozwoju mowy dziecka:

- I. **okres melodii** (0–1 roku życia). W tym czasie pojawia się **głuzenie** (około 2–4 miesiąca życia), następnie **gaworzenie** (około 4–6 miesiąca życia), są to pierwsze zabawy głosem, dziecko posługuje się prostymi sylabami. Około 6–7 miesiąca życia pojawia się gaworzenie samonaśladowcze, które polega na tym, że dziecko wielokrotnie powtarza identyczne sylaby na przykład *dadada, babababa, mamama*. Około 9-10 miesiąca wypowiedzi dziecka składają się z wielokrotnie powtórzonych różnych sylab. W 11-12 miesiącu wypowiedzi coraz bardziej przypominają brzmieniem wyrazy danego języka.
- II. **okres wyrazu** (1–2 roku życia). W tym czasie jeden wyraz zastępuje zdanie lub kilka różnych zdań. 18 miesiąc to początek zdań dwuwyrazowych.
- III. W **okresie zdania** (2–3 rok życia) pojawiają się liczebniki, rozróżnienie **ja-ty**, pojawia się coraz więcej pytań i przeczeń. W wieku 3 lat dziecko poprawnie powinno wypowiadać samogłoski (a, o, u, e, i, y), głoski m., ,n, j, ł, p, b, t, d, w, f, h.
- IV. **okres swoistej mowy dziecięcej** (3–7 rok życia). Trzylatek ma jeszcze prawo wymawiać głoski dźwięczne z niepełną dźwięcznością, a nawet bezdźwięcznie. W tym wieku zaczyna też coraz lepiej posługiwać się zdaniami złożonymi. W wieku 4 lat poprawnie powinny też być artykułowane spółgłoski k, g, ś, ź, ć, dź. Czterolatek nie powinien zamieniać t, d na k, g; może jednak zamieniać sz, ż, cz, dż na głoski s, z, c, dz lub ś, ź, ć, dź. Poprawna wymowa głosek sz, ż, cz, dż oraz r powinna się pojawić w 5 roku życia, choć mogą jeszcze być zastępowane łatwiejszymi głoskami. 35% dzieci pięcioletnich wymawia prawidłowo głoskę r. W wieku 6 lat wszystkie głoski powinny już być poprawnie wymawiane, choć mogą się jeszcze zdarzać pomyłki, jednak coraz rzadsze. W wieku 7 lat wymagana już jest prawidłowa wymowa wszystkich spółgłosek i samogłosek języka polskiego.

Każdy z tych okresów charakteryzuje się specyficzną dynamiką rozwoju. Jednak należy pamiętać, że rozwój mowy nie przebiega identycznie u wszystkich dzieci, jest zróżnicowany i uwarunkowany wieloma czynnikami.